

นวัตกรรม สร้างสรรค์คนดี เรื่อง 5 สอน สร้างคนดี มีความรับผิดชอบ

นายพงศกร สมบูรณ์
ตำแหน่งครู

โรงเรียนหินกอง(พิบูลอนุสรณ์)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี

ชื่อผลงานนวัตกรรม 5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ

ชื่อเจ้าของผลงานนวัตกรรม นายพงศกร สมบูรณ์

โรงเรียน หินกอง(พิบูลอนุสรณ์) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

โทรศัพท์ 098-8292925 โทรสาร -

โทรศัพท์มือถือ 098-8292925 e-mail jan_comsun@hotmail.com

ประเภทผลงาน ☐ ด้านการบริหาร

☒ ด้านการเรียนการสอน

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

☐ ความพอเพียง

☐ ความกตัญญู

☐ ความซื่อสัตย์สุจริต

☒ ความรับผิดชอบ

☐ อุทิศตนคุณธรรม

คุณธรรมอัตลักษณ์ (โปรดระบุ).....

รายละเอียดเอกสารการนำเสนอผลงานนวัตกรรม

ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมที่นำเสนอ

1.1 ความสำคัญและสภาพของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหาเด็กในสังคมไทยนับวันจะรุนแรงมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่แข่งขันกันอย่างเสรี ต่อสู้กันทางการตลาด กระตุ้นและเร่งเร้าให้ผู้คนนิยมการบริโภคผ่านสื่อเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้โครงสร้างของสังคมไทยอ่อนแอ ต้นทุนทางสังคม ศาสนา ภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย ที่เป็นเอกลักษณ์แสดงให้เห็นความเป็นตัวตนของไทยถูกละเลยและถูกปฏิเสธจากเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ในเรื่องความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียรและความ

ชื่อสัตย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ ทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวลดน้อยลง ขาดการเอาใจใส่และละเอียดในการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่งดงามของสังคมไทยให้กับเยาวชนเหล่านี้เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก การศึกษามีหน้าที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนคนในชาติปลูกฝังและสร้างความ รับผิดชอบ ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนด้วยกระบวนการทางการศึกษาเพื่อลดปัญหาและเพิ่มความสุขให้เกิดขึ้นใน สังคม การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอยู่ 6 บทบาท คือ

1. การบังคับ ควบคุม (Custodial Function) เพื่อให้เยาวชนรุ่นใหม่อยู่ในกรอบ กฎเกณฑ์ของสังคม โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามความแตกต่างของวัย

2. การสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติ (Creating a national identity Function) การศึกษาต้องพัฒนาให้เยาวชนเกิดความรู้สึกและประสบการณ์ร่วม เพื่อทำให้เกิดความผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

3. การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต (The shilling Function) ให้มีความสำคัญกับทักษะการดำรงชีวิต การพัฒนาทักษะการทำงานเพื่อการทำงานตามความต้องการของภาคเศรษฐกิจ

4. การสร้างและคัดสรรคุณภาพของคน (The credentialing Function) เพื่อตอบสนองต่อการเข้าสู่ตำแหน่งงานและสถานภาพทางสังคม

5. การคัดสรรความรู้ จัดระบบองค์ความรู้ (Knowledge Function) คือการพิจารณาคัดสรรความรู้ของสังคมมาสร้างเป็นหลักสูตร

6. การถ่ายทอดความรู้ของสังคม (The selecting organizing and transmitting of public) ดังนั้น การศึกษามีพลังในตัวเองที่จะสร้างสรรค์และกำหนดบทบาทการพัฒนา เด็ก และเยาวชน ด้วย กระบวนการ การบังคับควบคุม การสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การ สร้างและคัดสรรคุณภาพของคน การจัดองค์ความรู้ และการถ่ายทอดทางสังคม เพื่อเด็กและเยาวชน คนใน ชาติให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามต้องการได้ ในการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กนั้นต้องมุ่งให้เด็กสามารถควบคุมตนเองและรู้จักปกครอง ตนเองได้ โรงเรียนต้องมีกระบวนการในการสอนทักษะทางสังคมและพฤติกรรมให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต้องปลูกฝังแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องให้นักเรียน ให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดี และต้องดูแล ป้องกัน ควบคุม และแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กนักเรียน ด้วย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและ พัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียนให้ควบคุมตนเองและปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกาของสังคมได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาในด้านความประพฤติของเด็กนักเรียนได้

ความรับผิดชอบ จึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่จะส่งผลการพัฒนา เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีและสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ความรู้สึกรับผิดชอบ เปรียบได้กับนิสัยและทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตาม ระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีความรับผิดชอบที่มีต่อส่วนร่วม อันจะช่วยให้ การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบสุข ฉะนั้น ความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยคุณธรรม ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนนั้นได้ทราบหน้าที่อันพึงปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับคนในสังคมต่อไป

1.2. แนวคิดหลักการสำคัญ

ในการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ส่วนรวม จะต้องสร้างจากในห้องเรียนที่จะสร้างความเข้าใจความตระหนักรู้ โดยได้ใช้ หลักการ 5 สอน คือ

1. สอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือและดูแลตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นภาระหรือส่งผลกระทบต่อสังคม
2. สอนให้นักเรียนรู้จักที่จะคิดใคร่ครวญให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือทำหรือแสดงความคิดเห็น
3. สอนให้นักเรียนมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. สอนให้นักเรียนเข้าใจถึงฐานะการเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคม หรือการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ
5. สอนให้นักเรียนมีความคิดแบบ โปรเอกทิฟ

2. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนวัตกรรม

2.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเขตความรับผิดชอบของ นักเรียน
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขในด้านนักเรียนขาดความรับผิดชอบ
3. เพื่อนำคุณธรรมในด้านความรับผิดชอบและอุดมการณ์คุณธรรม มาปรับใช้ภายในห้องเรียนและโรงเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนนั้น มีความรับผิดชอบและรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น
4. เพื่อสร้างนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ที่มีต่อ ส่วนรวม

2.2 เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียน โรงเรียนหินกอง(พิบูลดอนุสรณ์) จำนวน 250 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ”

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนร้อยละ 80 ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ที่มีต่อ ส่วนรวม
2. นักเรียนร้อยละ 80 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ต่อส่วนรวมมากขึ้น
3. นักเรียนร้อยละ 80 สามารถนำคุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียน มาปรับใช้ควบคู่กับการ เรียนภายในห้องเรียนและชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนร้อยละ 80 มีการพัฒนาตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และส่วนรวม

3. กระบวนการผลิตนวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 การออกแบบนวัตกรรม

จากการดำเนินผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ” ซึ่งจะมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนนั้นมีความรับผิดชอบ ตามวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามเขตความรับผิดชอบของ นักเรียน
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขในด้านนักเรียนขาดความรับผิดชอบ
3. เพื่อนำคุณธรรมในด้านความรับผิดชอบและอุดมการณ์คุณธรรม มาปรับใช้ภายในห้องเรียนและโรงเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนนั้น มีความรับผิดชอบและรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น
4. เพื่อสร้างนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ที่มีต่อ ส่วนรวม

ซึ่งได้กำหนดกระบวนการดำเนินการผลิตผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ” ไว้ดังต่อไปนี้

กระบวนการการผลิตนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ” ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สสำรวจสภาพปัญหาด้านคุณธรรมภายในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพฤติกรรมของผู้เรียน แล้วนำมาลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อกำหนดสภาพปัญหาหลักของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกสภาพปัญหาที่เป็นปัญหาหลักสำคัญของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สาเหตุของสภาพปัญหา ด้านคุณธรรมภายในในสถานศึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัญหาที่แท้จริงของสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรมเป้าหมายภายในโรงเรียน พบว่า ปัญหาด้านความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นปัญหาหลักสำคัญของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ผลิตนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา หลังจากที่ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาหลักของโรงเรียน จึงนำปัญหาดังกล่าว มาพัฒนาคุณธรรม ในด้านความรับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ 5 นำนวัตกรรมไปใช้ คือ นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ” ดำเนินการผ่านกิจกรรมรับผิดชอบเขตทำความสะอาด ซึ่งจะมีกลุ่มคณะกรรมการ สภานักเรียนของโรงเรียน เป็นแกนนำในการดำเนินการผ่านกิจกรรม “รับผิดชอบเขตให้สะอาด บรรยากาศใน โรงเรียนจะน่าอยู่” ซึ่งแกนนำสภานักเรียน จะนำน้องๆ และเพื่อนๆ ทุกระดับชั้น ลงมือช่วยกันทำความสะอาด ตามจุดบริเวณที่ทำการแบ่งหน้าที่แล้วนั้น ซึ่งจะลงมือช่วยกันปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำทุกวัน ในช่วงเช้า พัก กลางวัน และก่อนกลับบ้าน ซึ่งก่อนขึ้นชั้นเรียน ในช่วงเวลากิจกรรมโฮมรูม นั้นคณะกรรมการสภานักเรียนจะ ดำเนินการแจ้งถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ครูผู้รับผิดชอบทราบ และหลังจากนั้นครูผู้รับผิดชอบแจ้งผู้บริหาร สถานศึกษาทราบ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขต่อไป ทั้งนี้จะกำหนดแนวทางในการแก้ไขสภาพ ปัญหา โดยจะให้ความสำคัญกับการสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ผ่าน นวัตกรรม 5 สอน ประกอบด้วย

1. สอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือและดูแลตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นการหรือส่งผลกระทบต่อสังคม
2. สอนให้นักเรียนรู้จักที่จะคิดใคร่ครวญให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือทำหรือแสดงความคิดเห็น
3. สอนให้นักเรียนมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนร่วม
4. สอนให้นักเรียนเข้าใจถึงฐานะการเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคม หรือการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ
5. สอนให้นักเรียนมีความคิดแบบ โปรแอกทีฟ

ขั้นตอนที่ 6 รายงานผลการใช้นวัตกรรม ประเมินผล และ ปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมให้สอดคล้องกับบริบท
 ของนักเรียน โรงเรียน หินกอง (พิบูลอนุสรณ์)

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ นวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ” ให้กับคณะครูภายในโรงเรียน และโรงเรียนใกล้เคียง โดยบูรณาการเพื่อ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและบริบทของโรงเรียน

3.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม

จากการได้ออกแบบนวัตกรรมที่ใช้ในการสร้างคนดี มีความรับผิดชอบ ผ่านกิจกรรม 5 สอน ได้ดำเนินการตามกิจกรรมคือ

น่านวัตกรรม 5 สอน ไปจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือและดูแลตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นการหรือส่งผลกระทบต่อสังคม

การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตัวเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือเป็นเรื่องหนึ่งที่ช่วยปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้ เพราะการที่นักเรียนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้นั้น จะทำให้เขามีความกล้าและมีความมั่นใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และไม่พยายามทำตัวเป็นภาระที่คอยแต่จะรับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ซึ่งกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมในจุดนี้ได้แก่ การให้นักเรียนปฏิบัติเวรดูแลทำความสะอาดหรือการจัดการเรื่องต่าง ๆ ภายในห้องเรียนตามตารางที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น นอกจากนี้ การดูแลตัวเองก็ถือเป็นอีกเรื่องสำคัญ ที่ต้องปลูกฝังให้นักเรียนพึงระลึกไว้เสมอ เช่น เวลาที่ตัวเองป่วย มีน้ำมูกหรือมีอาการไอ ควรใส่หน้ากากอนามัย เพื่อไม่ตัวเองแพร่เชื้อไปสู่บุคคลอื่น ซึ่งการรณรงค์ในเรื่องเหล่านี้ถือเป็นประจำ ควบคู่กับการทำปายนิเทศ จะช่วยให้นักเรียนซึบซับในเรื่องนี้และมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอย่างเหมาะสม

2. สอนให้นักเรียนรู้จักที่จะคิดใคร่ครวญให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือทำหรือแสดงความคิดเห็น

ควรปลูกฝังให้นักเรียนใส่ใจสังคมในการกระทำหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยเตือนใจให้นักเรียนคิดใคร่ครวญก่อนที่จะทำอะไรลงไป เพราะบางครั้งการกระทำหรือแสดงความคิดเห็นอะไรบางอย่างนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมและต่อตัวเองได้ในอนาคต ดังนั้นการกระทำหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ จึงควรเป็นไปเพื่อการส่งเสริมพัฒนามากกว่าที่จะสร้างให้เกิดความหวาดกลัว ตื่นตระหนกหรือแตกแยก การใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียในการปลูกปั้นสร้างความตื่นตระหนกและความแตกแยกให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อหวังผลประโยชน์ซ่อนเร้น หรืออาจจะกระทำด้วยความคึกคะนองนั้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงการขาดกระบวนการคิดที่ดี แยกแยะผิดถูกรวมถึงความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมไม่ได้ ดังนั้นการสอนให้นักเรียนคิดก่อนที่จะลงมือทำนั้น ต้องเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวจากข่าวสารต่างๆ โดยมีการวิพากษ์ในชั้นเรียน ถึงหัวข้อที่ถกเถียงมากล่าวถึง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีวิจารณญาณในการแยกแยะถูกผิดและรู้จักเลือกข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม

3. สอนให้นักเรียนมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนร่วม

การมีจิตสาธารณะคือการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกเพื่อส่วนร่วม เสียสละ มีจิตสำนึก พร้อมร่วมมือร่วมใจในการทำกิจการงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ซึ่งการสร้างให้นักเรียนมีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อสังคมนั้น จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นจากความปรารถนาภายในใจของนักเรียนเอง ไม่ใช่เป็นการทำเพื่ออามิสสินจ้างหรือรางวัล ซึ่งกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีจิตสาธารณะได้นั้นคือ กิจกรรมที่ทำเพื่อสังคมที่ต้องอาศัยความสามัคคีและร่วมมือกัน เช่น การไปร่วมกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม การทำกิจกรรมอาสาพัฒนา หรือการร่วมกิจกรรมช่วยเหลือตามหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

4. สอนให้นักเรียนเข้าใจถึงฐานะการเป็นสมาชิกในครอบครัว ชุมชน สังคม หรือการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

ฐานะการเป็นสมาชิกคนหนึ่งคนหนึ่งในครอบครัว ชุมชน สังคม รวมถึงการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสร้างความเข้าใจให้นักเรียนรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งความเข้าใจตรงจุดนี้จะนำมาสู่ การรู้จักหน้าที่ของตัวเอง การช่วยเหลือชุมชน การดูแลรักษาธรรมชาติและทรัพยากรในชุมชน ตลอดจน การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามคำแนะนำทั้งในและต่างประเทศในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศได้ ซึ่งครูผู้สอนสามารถส่งเสริมนักเรียนในหัวข้อนี้ได้ โดยการ ให้สิทธิกับนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น การประชุมโรงเรียนระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน เพื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ซึ่งกิจกรรมนี้จะสร้างให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเองและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในสังคมมากกว่าที่จะมองตัวเองเป็นแค่ผู้ถูกควบคุม นอกจากนี้ ถ้ากิจกรรมนี้สามารถกระจายสู่ครอบครัว หรือชุมชนได้ ก็จะช่วยให้นักเรียนมีรักต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อประเทศชาติได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น

5. สอนให้นักเรียนมีความคิดแบบ โพรแอกทีฟ

การมีความคิดแบบโพรแอกทีฟ คือ การมีความคิดแบบคิดริเริ่ม ไม่จำเป็นต้องรอตอบสนอง ซึ่งความคิดแบบโพรแอกทีฟนี้ นับเป็นกระบวนการคิดที่สำคัญที่ช่วยให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะผู้ที่มีความคิดแบบแบบโพรแอกทีฟ เมื่อพบเจอสิ่งที่ไม่เหมาะสมในสังคม พวกเขาจะไม่รอให้ใครมาสั่งหรือดำเนินการแทน แต่เขาจะหาแนวคิดเพื่อป้องกัน แก้ไขและปรับปรุงเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียต่อทั้งตัวเองและสังคม ยกตัวอย่างเช่น หลังจากที่มีข่าวการระบาดของเชื้อ Covid-19 แม้ว่าประเทศไทยยังไม่พบการระบาดภายในประเทศ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ต่างเริ่มใส่หน้ากากอนามัยขณะเดินทาง พกเจลล้างมือ บางคนยกเลิกเที่ยวบินที่บินไปยังประเทศกลุ่มเสี่ยง โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการประกาศอย่างเป็นทางการ เพื่อไม่ให้ตัวเองเสี่ยงติดเชื้อ ส่วนผู้ที่เดินทางไปแล้ว ก็กลับมาปฏิบัติตามขั้นตอนการดูแลตัวเองอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการระบาดต่อเนื่องในประเทศ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการคิดแบบ โพรแอกทีฟ

การสอนให้นักเรียนความคิดแบบ โพรแอกทีฟ จะต้องฝึกให้ให้พวกเขารู้จักคิด รู้จักประเมินสถานการณ์ ส่งเสริมให้เขาคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ซึ่งจะทำให้มีความกล้าและมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ที่ดีตามความคิดริเริ่มได้

3.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

จากการนำนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี “ 5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ ” นั้น มุ่งเน้นปลูกฝังให้นักเรียนนั้นมีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ต่อส่วนรวม นำมาใช้ ประยุกต์ใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้นักเรียนนั้น รู้จักหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และเสียสละต่อส่วนรวม ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ซึ่งจะพัฒนานักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และสังคมต่อไป

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาวัตกรรม

4. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

นักเรียนมีการพัฒนาตนเองและมีความรู้ ส่งผลให้นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา มีความตั้งใจและกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน และหน่วยงานภายนอกจัดขึ้น มีความรับผิดชอบและวินัยต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานเสร็จและส่งงานตาม เวลา ช่วยเหลือเพื่อนทำเวรตามกิจกรรมประจำปีในโรงเรียนและเวรห้องเรียน ห้องพิเศษ เข้าแถวและวางรองเท้าเป็นระเบียบ ทั้งขยะลงถังขยะ เก็บขยะโดยไม่รื้อคำสั่งจากครู มีความเสียสละ มีจิตอาสา ช่วยเหลือครูเมื่อมีโอกาส รุ่นพี่ช่วยเหลือดูแล รุ่นน้อง นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเพิ่มขึ้น มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และได้รับรางวัลการแข่งขันวิชาการต่างๆ

ผลที่เกิดกับครู

จากการใช้นวัตกรรมส่งผลให้ครู กระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการสอน ไม่ละทิ้งห้องเรียน ทำหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ แต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน มาโรงเรียนก่อนเวลาที่กำหนด มีน้ำใจต่อเพื่อนครูด้วยกัน แบ่งปันสื่อการสอน ใช้สื่อการสอนร่วมกันอย่าง คุ่มค่า รวมถึงมีการสร้างเครือข่ายร่วมกันภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานอื่น ส่งผลให้ครู ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง ชุมชน และได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานต่างๆ

ผลที่เกิดกับผู้บริหาร

ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียน และครูผู้สอน เป็นผู้นำ ในการขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบจนเป็นที่ประจักษ์ชัดและเป็นยอมรับจากสังคม ดังจะเห็นได้จากการได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานต่างๆ

ผลที่เกิดกับโรงเรียน

โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมต่างๆอย่างเป็นรูปธรรมและ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก โดยเห็นได้จากการได้รับความร่วมมือ จากชุมชนทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ เช่น การสนับสนุนกิจกรรม แยกขวดลดขยะ จากบริษัท ซีพี-เมจิจำกัด

ผลที่เกิดกับครอบครัวของนักเรียน

จากการที่นักเรียนมีการพัฒนา ส่งผลให้โรงเรียนได้รับ เสียงสะท้อนจากผู้ปกครองว่า บุตรหลานมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบ ทำการบ้าน ทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยที่ผู้ปกครองไม่ต้องคอยเตือน ช่วยทำงานบ้าน จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องเขียนมาโรงเรียนด้วยตนเอง และรู้จักการใช้ของอย่างรู้คุณค่ามากขึ้น

ผลที่เกิดกับครอบครัวของชุมชน

ส่งผลให้ชุมชนและหน่วยงานภายนอกยอมรับในผลการดำเนินงาน ให้การช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้าน กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังกายทุกกิจกรรมที่มีโอกาส รวม ไปถึงให้การสนับสนุนวิทยากร ในการอบรม คุณธรรมด้านต่างๆ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ แก่ครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

5.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ที่เน้นการเรียนรู้เคียงคู่คุณธรรม ให้การสนับสนุน

5.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้โดยมีความรู้ อย่างกว้างขวาง มีความสามารถ ในการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.3 ระบบบริหารจัดการ โดยมีการจัดการเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงาน และการจัดสภาพการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอน และการจัด บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.4 นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน

5.5 หลักสูตรของโรงเรียน มีลักษณะที่ยืดหยุ่น สอดคล้องตามสถานการณ์และส่งเสริมการ เรียนรู้ อย่างหลากหลาย

5.6. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานทางการศึกษา จาก การกำหนดแนวทางการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต2 เป็นไปในทิศทาง เดียวกันทั้งระบบ เพราะกลยุทธ์ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถเลือกปรับและบูรณา การแนวพัฒนาตามบริบท สภาพสังคม ข้อมูล และจุดเน้นแต่ละปีให้เป็นองค์รวมโดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ มีเครือข่าย และทีมงาน เป็นปัจจัยหลักที่จะ ช่วยให้เกิดกำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)

ผลจากการดำเนินงานตามรูปแบบ 5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ แล้ว พบว่า นักเรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาตนเองสอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จนก่อให้เกิดเป็นความ ประพฤติที่ดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

ช่องทางการเผยแพร่

มีการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อให้เกิดความร่วมมือ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ดังนี้

1. จัดประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานทั้งจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ประชาสัมพันธ์วารสาร Facebook ของโรงเรียน Line กลุ่มห้องเรียน เว็บไซต์ของโรงเรียน
2. บูรณาการโดยการสอดแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การได้รับการยอมรับ

1. ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทซีพี เมจิ-จำกัด ในการสนับสนุน กิจกรรม แยกขวด ลดขยะ ห้องเรียนหุ่นยนต์ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ได้รับรางวัลเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาดีเด่น รองชนะเลิศอันดับ 2 ประเภทโรงเรียนขนาดกลาง-ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต2

8. เงื่อนไขความสำเร็จ

สำหรับเงื่อนไขความสำเร็จของนวัตกรรม 5 สอน สร้างคนดีมีความรับผิดชอบ เป็นความร่วมมือกันในการพัฒนาคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม มาใช้ในการดำเนินการ ผู้บริหารและครูได้ประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนการพัฒนางานผ่านกระบวนการ PLC ใช้กระบวนการ TEAMWIN ในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประเด็นปัญหาใดที่ต้องการความช่วยเหลือ ก็จะมีผู้บริหาร คณะครูที่คอยให้คำปรึกษา จำทำให้งานประสบผลสำเร็จ

ภาคผนวก

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน วิชา เทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ

การพัฒนา / รางวัลที่ได้รับ

ได้รับรางวัลเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
สิ่งแวดล้อมศึกษาดีเด่น รองชนะเลิศอันดับ 2
ประเภท โรงเรียนขนาดกลาง-ใหญ่

ได้รับเกียรติบัตรการเตรียมความพร้อมของ
สถานศึกษาพอเพียง

ได้รับรางวัลห้องเรียนคุณภาพ

VTR ที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับนักเรียน

ห้องเรียนคุณภาพ

ศรร.

เป็นส่วนหนึ่งในการรณรงค์การจัดการขยะ
ในหน่วยงานและสถานศึกษา
โรงเรียนหินกอง(พิบูลอนุสรณ์)

